

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

<p>Előfizetési ár: Événként 4 forint — 8 korona, félévre 2 forint = 4 korona, negyedévre 1 forint = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.</p>	<p>Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyilvántartási sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.</p>
---	--	---

Pünkösöd.

Üdvözlégy szép ünnep! Elérkezett te is, felvilágosítására és vigasztalására az emberiségnek.

Igen, pünkösöd a felvilágosodás ünnepe, bár mit mondjanak némely tévelygők. A kik azon téves meggyőződés rabjai, hogy a vallás ellensége a felvilágosodásnak, hogy a tudomány és vallás úgy állanak egymással szemben, mint tűz és víz; hogy a vallásos érzelem magasra törő lángjait eloltja a tudomány kristály tiszta vize; a hol a tudomány tiszta vize csergedez, ott elhamvad a vallásos érzelem minden szikrája s a hol a vallásos érzelem bonol, ott nincs tudomány, nincs felvilágosodás — azok ugyancsak elvetik a súlykot és nem az igazság emberei. Hisz a világtörténet is ennek ellenkezőjét bizonyítja. A legnagyobb államférfiak, hadvezérek, bölcselők, pedagógusok, költők és művészek között akárhány van, akiben a lángész szépen megfér a vallásos érzellemmel, mint teszem a világhírű Ráfáel, kinek legművészebb festményeit a vallásos érzelem sugalta; Newton, a nagy természettudós; dicső állam- és hadférfiak, mint p. szt István, szt László, Hunyadi, Zrínyi; nagy nevelők, mint Comenius; bölcselők, mint szt Tamás, Kant; nagy költők, mint Dante, Schakespeare, Vörösmarty, Arany, Berzsenyi stb.

Keresztény felfogás szerint azonban nemcsak a felvilágosodás, hanem a vigasztalás és öröm ünnepe is a pünkösöd, hisz az érzelem világossága a szívet is örömrre, vidámságra hangolja s ha a vallás nincs útjában a józan felvilágosodásnak, úgy még kevésbé a szív örömeinek és boldogsá-

gának, sőt, hogy még többet mondjak, a vallásból csergedez a vigasztalás enyhítő forrása, mely erőt és bátorságot kölcsönöz az élet küzdelmeiben, enyhít a megcsalás, a megpróbáltatás napjaiban s visszatart a szenvedések perceiben a világyűlölet, a kétségbeesés végzetes következményeitől mikor megmozdul a szív, megszólal az enyhet adó szózat lelkünkben: *Bizzál fiam, bizzál leányom!*

Pünkösöd ünnepe még több, a kiinduló pontja annak a világot átalakító nagy küzdelemnek, melyet a lélek a testtel, a szabadság a szolgálattal az igazság a tudatlansággal, a világosság a sötétséggel vívott. S hogy győzött a jobb, az igazságnak ama lelke, hatalmas erővel töltve meg az apostolokat: ezt ünnepli ma a keresztény világ, ezt kéri szívéből eredő buzgó fohászszal magára a hívők serege.

Szép ünnep tehát pünkösöd ünnepe. Szép egyébként is. Egyik ünnepünk sem esik oly kedves időszakra, mint ez a mai, mert ez mindig a tavasz legkellemesebb részében van. A föld teljes díszben áll már, a letarolt mező zöld bársonyszőnyeggé változott, a kertek virágai kábító illatot terjesztenek s még a kis dalos-madár is örömmel üdvözlő énekével a pünkösödnek jeles napját.

Emeljük tehát fel mi is szívünket, lelkünket a menyebeli Szentháromság egy Istenhez, hogy tegye ezt az ünnepet a béke, a szeretet és a hit szent napjává. Templomi ajtóskodásunk ne a külső hiúság, a hivalkodás kifejezője legyen; szálljon fel a szent zsoltószó szívet felmagasztaló hangja ahhoz, aki kivétel nélkül meghallgatja lelkünk forrőkönyörgését.

Jövel, oh jövel Szent-Lélek! Jöjj kettős tüzes nyelvek alakjában, sebesen zugó szélnek zendülésében s illesd meg hatalmas erőddel azokat, akik a valódi igazság és szabadság apostolai, hogy vihassák igazán a nemes harcot. Illesd meg a közönyöseket, a gyengéket és a háborgókat is, hogy ne csak mindig az apostolok, hanem a hívek is mindnyájan kezdjenek szólani más nyelveken, úgy a mint a lélek tanít szólni.

Fölvívás.

Valamely nemzetnek az összes művészetekben való előhaladottságát, tehát műveltségi fokát, nyilvános műalkotásain s gyűjteményein kívül, főleg abból ítélhetni meg, hogy a művészetek a műipar iránti érdek és hajlandósággal azokkal foglalkozni, miként van annak minden rétegeben elterjedve.

Valamint a zene, úgy a kisebb képzőművészetek lélekemelő s nemesítő hatása ismeretes. A tűzhelynél, a család kebelében, gyakran egymás kedvéért kölcsönösen foglalkozva vele, a családi élet bensőségét emeli s apró műtermékeivel a ház bensejét díszíti, a műzést neveli és kifejleszti. Innen van, hogy valamint a család belső életében, úgy a műkedvelők sorában is a nőknek jelentékeny és kiváló szerep jut.

Mindenzen szempontoktól az 1896-iki ezredéves kiállítás XX. csoportjára kebelében, mint önálló alcsoportban a hazai műkedvelők műveinek kiállítása véte-tett tervbe.

E csoportban ki fognak állítani a műkedveléséppen üzőtt képzőművészetek termékei, tehát festmények, szobrok, a mennyiben amatőrök által készítették és a kiállítás képzőművészeti csarnokában való elhelyezésre igényt nem tarthatnak ugyan, de mind a mellett a mű-

TÁRCA.

Piros pünkösöd napján.

*Piros a te arcod,
Piros, mint a rózsá.
Piros rózsá, hogy ha szólná,
Sokat tudnék róla:
Hogy mért a mosolygás
Arcod piros ajkán?
Vőlegényed várod ugy-e
Piros pünkösöd napján?*

*Haldogány az én arcom,
Haldogányabb a holdnál,
De nem lenne sípadt, ha te
Ma piros nem volnál.
Ha nem hiszed: nézd meg,
Milyen igen haldogány,
Nincsen azon piros rózsá,
Hanem könnyük hullnak róla
Piros pünkösöd napján.*

Katona historia.

(Elbeszélés)

A „Köszeg és Vidéke” számára írta: Vathy B. István.

De tudott még Rosenberg Dávid egyebet is, amivel bekönyörözte az ő kenyeres pajtásait. Tudott — viccelni, tudott mókázni.

Mikor este, a bonozu, az izzadságos gyakorlatok után összeültek az X lábú asztal mellé, hát akkor elkezdett beszélni Rosenberg Dávid.

Aztán hogyan beszélt!

Ugy beszélt, hogy azokon a napbarnította arcokon csak a valódi vidámság volt olvasható.

Mert hát nevettek, kacagtak. Hiszen kellett is nevetni Rosenberg Dávidnak, jobban mondva az ő beszédjének.

Aztán mikor elkezdett mesélni! A Csontos Szigfrid, meg a hősbaka, az egy csapásra két legyet ütő szabólegény, meg a Világszép Nádszál kisaaszony historiaja valamennyi baka száját tátva tartotta.

De, hát akkor, mikor októberben a bornyuk bejöttek. Jaj! A megszakadásig nevetette meg őket. Egy játékot komponált ugyanis. Régi, de jó. Ugy hívják, hogy „Törvénykezé-di.”

Ebben csak az ujonczokat lehet lépre vinni.

Egy pakszecsot leteritenek. Előtte 10—15 lépésnyire az X lábú asztalnál ül három baka. Ezek közül őrmester Varga az elnök, a másik kettő szavazó bíró.

Arégibakakittbenn vannak, az októberiek pedig künn.

— No, hát haddjőjön be! — kiált fel őrmester Varga.

A belépő ujonczot a pakszecs végére állítják. Ez az ujoncz bűnös. Az aztán mindogy, akár van büne, akár nincs. Ráfogják, hogy van. Persze, mint ilyen, kell, hogy büntetést érdemeljen.

De, hát mi lesz a büntetése? Mi lesz! Mi lenne, más, minthogy főbe kell löni. Igénis, főbe.

Azzal aztán az egyik baka fog egy megtöltetlen Manlichert és czóloz.

— Egy — kettő — — három!

Ekkor pedig nem hangzik ám valami durranás. Dehogyan is hangzik. Hanem igenis falrengető szívből fakadó kacagás, az hallható. Mert a pakszecs másik végén álló baka a hírom után ugy elrántja az ujoncz lábait alól a pakszecsot, hogy hasra esik a jámbor.

III.

. . Masodik éve volt már, hogy Rosenberg Dávid

a kaszárnyában mulattatta az ő pajtásait énekével, viccel-vel, mókázásaival.

Olyan derült, olyan mosolygó volt az arca mindig, mint főhadnagy ur Beregszászyé, akiről tudvalevő dolog, hogy havi gázsija mellé rendszeresen egy ezret kap.

No, Rosenberg Dávid nem kapott ezret. Hanem kapott mást. Mert a mindennapi zupa nem volt oly biztos, mint az a piros pecsétű, finom hajtsu levél, amit a hét utolsó napján kapott küplár ur (mert most már az volt) Rosenberg.

Egyszer sem maradt el a levél. . . Azaz . . egyszer . . igen, egyszer.

A második hosszú esztendőnek szeptember havában. Várva várta, de hát nem jött.

Oh, az rettenetes: akitől biztosan várunk, az nem ír.

Elmult a második, el a harmadik, a negyedik bet de Szerá nem írt egy betűt sem az ő sürgető leveleire.

— Mi ez? Hogy van ez? Miért nem ír? Hisz

multkori levélében még azt írta, hogy azután kétszer fog írni hetenkint. . . És most negyedik hete, hogy nem jó a tudósítás. . . Mi bajuk lehet, en edes Istenem, mi bajuk lehet?

Igy tépelődött egyre, folyton, Rosenberg Dávid.

A városbíró aztán — akit megkeresett a tudósítás végett, megírta, hogy: Löwy Szerá ez előtt egy hónappal megunt a varrógépjét, ott hagyta az anyját, elment. Az Isten tudja hova? Az anyját pedig, a szegény, reszketős kezű zsidóasszonyt — ki annyit sirt leánya után, hogy szemei kiapadtak — most a kitérőszög tartja. Koldus lett. Pedig hát a lánya kereshetett volna neki is tisztességes kenyeret. Hanem . . rossz leány nagyon rossz leány.

Az öt órai postával kapta ezt a levelet Dávid. Este volt. Olyan késői őszi este. Szeptember harmadika. Ez volt a postabélyegzőn is.

(Folytatás következik.)

